

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

SAVIŽUDYBĖS RIZIKA TARP LIETUVOS STUDENTŲ IR ŠIOS RIZIKOS MAŽINIMAS

Darbo autoriai. Rusnė PARACHOMIKAITĖ, II kursas; Augustė PILYPAITĖ, II kursas; Gabrielė PLESEVIČIŪTĖ, II kursas; Saulė PRASTIENYTĖ, II kursas.

Darbo vadovas. Doc. dr. Marija JAKUBAUSKIENĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas, Visuomenės sveikatos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti Lietuvos studentų savižudybės riziką ir sąsajas su socialiniais bei demografiniais veiksniais.

Darbo metodika. Atliktas paplitimo tyrimas taikant anoniminės anketinės apklausos metodą internete. Tyrimas atliktas 2023 m. spalio mėn. Tyrimo tikslinė grupė – studentai Lietuvoje. Tyrime dalyvavo 332 respondentai, kurie buvo suskirstyti į penkias amžiaus kategorijas: 18–20 m., 21–22 m., 23–24 m., 25–26 m., >26 m. Tyrimo anketą sudarė keturios dalys – socio-demografiniai kintamieji (lytis, amžius, įstaiga ir kursas, kuriame mokosi, gyvenamoji vieta, šeiminė padėtis, psichikos sveikatos būklė bei savižudybės rizikos vertinimas. Galiausiai buvo pasiteirauta apie studentams žinomas jų aukštosiose mokyklose vykdomas savižudybių prevencines programas, jų teikiamą pagalbą ir jos kokybę. Skirtumai tarp grupių buvo laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. 8,4 proc. iš tyrime dalyvavusių studentų rimtai planavo savižudybę, o 2,4 proc. studentų bandė nusižudyti. Didesnė rizika planuoti savižudybę arba bandyti nusižudyti yra vyriškosios lyties studentams ir ji yra pusantro karto didesnė nei moteriškosios lyties studentėms. Didžiausia savižudybės rizika pasižymi studentai, kurie gyvena su draugu/–e arba gyvena vieni. Rizika Lietuvos studentui bandyti nusižudyti padidėja beveik du kartus, jeigu jis nėra jokiuose romantiniuose santykiuose, ir padidėja net tris kartus jeigu jis negali apibūdinti savo santykių statuso (angl. terminas – „situationship“). Išsiaiškinome, jog daugiausiai su padidėjusio streso lygio problema studijų metu susiduria Kauno technologijos universitete studijuojantys studentai, mažiausiai palaikymo ir daugiausiai spaudimo iš dėstytojų sulaukia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studentai. Prie savižudybės rizikos prisideda ir įvairūs psichologiniai sutrikimai, kurie yra nustatyti penktadaliui visų apklaustųjų, tuo tarpu valgymo sutrikimai nustatyti 7,5 proc. apklaustųjų, iš kurių 92 proc. yra moteriškosios lyties studentės. Įvertinus bendras respondentų žinias apie universitetų vykdomas prevencines programas, nustatyta jog dauguma studentų nežino, kokios prevencinės programos yra vykdomos Lietuvos universitetuose. 74,7 proc. apklaustųjų nėra informuoti apie nei vieną prevencinę programą vykdomą Lietuvos aukštosiose mokyklose.

Išvados. Savižudybės rizika išlieka svarbiu veiksniu studentų psichikos sveikatai ir postūmiu prevencinėms programoms Lietuvos universitetuose. Dažniausiai savižudybės rizika pasižymi studentai vyrai, gyvenantys su draugu/drauge arba vieni.

Raktažodžiai. Studentai; savižudybė; rizika; prevencija.